

Michele Serra

Periodista i escriptor

Amb 'Els escarxofats', Michele Serra ha sacsejat Itàlia: 350.000 exemplars venuts gràcies a una història senzilla, en què un pare es queixa del fill adolescent al mateix temps que fa un esforç per entendre la generació a la qual pertany el noi

PERE TORDERA

“Em fa por un món de guapos envoltats de brutícia”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Els escarxofats (La Campana / Alfaguara) és un monòleg d'un pare cap a un fill adolescent. Per què va triar aquesta forma?

No sabia que havia escrit el llibre en cap estil concret, estic content de saber-ho! [riu]. *Els escarxofats* m'ha estat molt difícil de fer: tenia diversos fragments de la història, alguns escrits amb un humor trist, i d'altres amb un humor adolorit, o fins i tot còmic. No el volia publicar, perquè pensava que no era pròpiament un llibre.

I llavors?

Vaig entendre que no era cap coincidència, que la figura del pare estigués trencada en diversos trossos. El pare és una figura esquizofrènica, hi ha dies que està rabiós, d'altres que ho passa malament, i d'altres que s'ho mira tot amb ironia. Tampoc no és casual que sigui el pare qui porta la veu tota l'estona: el fill no obre la boca!

Imagino que un llibre així no hauria pogut estar escrit sense tenir fills. Com han reaccionat?

Tinc quatre fills, dos de meus -noi i noia- i dos nois més de la meua dona. Som una família nombrosa: és a dir, un caos total [riu]. El llibre té una petita part autobiogràfica, i la resta és ficció. És veritat que Flaubert deia “*Madame Bovary c'est moi*”, però ell no era cap dona adúltera... era un home! Els fills han reaccionat de manera molt diferent. La noia em va dir: “Pare, tens raó, els nois són uns bruts i uns salvatges”. Dels tres nois, un em va dir que li hauria de pagar drets d'autor: “M'ho has robat tot!”, em va cridar. Un altre em va dir que no s'hi veia gens reflectit. El tercer simplement el va llegir i va callar.

Ha escrit un llibre molt popular. Ha estat també polèmic?

Vaig pressentir que *Els escarxofats* seria un èxit quan, tres dies després

“UN NOI EM VA DIR QUE TOT HO FEIA 'ON' I RES 'OFF': «COMENÇO MIL COSES I NO N'ACABO NI UNA... QUIN ÉS EL PROBLEMA?»»

de ser publicat, l'home de la gasolinera on vaig normalment em va dir que se'l volia comprar perquè tot hom en parlava. Vaig entendre que havia tocat una fibra comuna i profunda de moltes persones. M'han escrit moltíssims pares i mares dient-me que el llibre era un gran descans per a ells, perquè el problema que tocava era compartit per moltíssima gent. Em deien: “I jo que pensava que el meu fill era l'únic que tenia l'habitació feta un fàstic!” Hi ha hagut nois que també m'han escrit, enfadats, dient que ells no eren dels “escarxofats”.

El títol que ha triat fa referència a aquella actitud adolescent de passar-se tot el dia al sofà, mirant la tele, però també escoltant música, escrivint missatges de text i connectats al Facebook.

Un noi em va dir que tot ho feia *on* i res *off*: “Començo mil coses i no n'acabo ni una... Quin és el problema? Sou

vosaltres, els adults, que creieu que tot s'ha de resoldre, ja sigui dedicant-hi una hora o tot un dia. A mi això no em passa: jo em dedico a navegar”. Aquestes paraules em van fer entendre que ens trobem amb dues maneres diferents d'enfocar el món.

El pare, encara que narri la història, també rep de valent. Exemplifica els burgesos d'esquerres. Quines crítiques comparteix vostè?

Ell voldria tenir més autoritat, però no se'n surt. I creu que el fill ho necessitaria... El narrador és un “relativista ètic”, aquell concepte que feia enfadar tant el papa Ratzinger i que Bergoglio tolera més. El meu personatge se sent confús, però no hi pot fer res. Recorda només tres dels deu manaments: no matis, no robis, respecta el teu veí. Espera que l'amor per la vida i per la bellesa encara es pugui transmetre amb el diàleg. És per això que s'espanta tant quan al davant d'un paisatge magnífic el fill només es mira l'iPhone.

Els joves no s'allunyen del mòbil en cap moment.

És l'era de la hiperconnexió. A Itàlia això passa des de fa set o vuit anys. Els nadius digitals -protagonistes del llibre- són els que ara tenen quinze o setze anys. Hi ha un capítol en què el noi jeu al sofà amb l'ordinador a la falda, el mòbil al costat i escoltant *hip-hop* a l'iPod. Li diu al pare: “És l'evolució de l'espècie”. Vaig pensar que tenia raó, però no sabia a quina espècie es referia. I no sé si era la mateixa que la meua.

Dedica un capítol molt divertit a l'obsessió per la imatge.

Un dia, el meu fill de 14 anys va fer tres hores de cua per entrar a una botiga de roba que està de moda. Tres hores per comprar-se la mateixa samarreta que els altres. L'escriptor Javier Marías diu que és l'època del jo, que en anglès és *I: iPhone, iPad...* Els joves es dutxen quatre vegades al dia, però la seva habitació està feta una desastre. Em fa por un món de guapos envoltats de brutícia. Tinc la sensació que hi ha una patologia, però no sé quina. Hi ha neuròlegs que diuen que la hiperconnexió estimula les neurones, i d'altres a qui els sembla que les crema. El futur és un misteri.

Aquesta hiperconnexió també afecta les generacions més grans.

A mi no em passa, però intento entendre les novetats. Conec molts joves revolucionaris que han acabat convertits en vells reaccionaris. Ara bé, hi ha coetanis meus que fan el ridícul: es fan *selfies*, diuen que tenen 5.000 amics a Facebook i es permeten dir burrades a Twitter que mai de la vida posarien per escrit en un article o en un llibre.◆◆